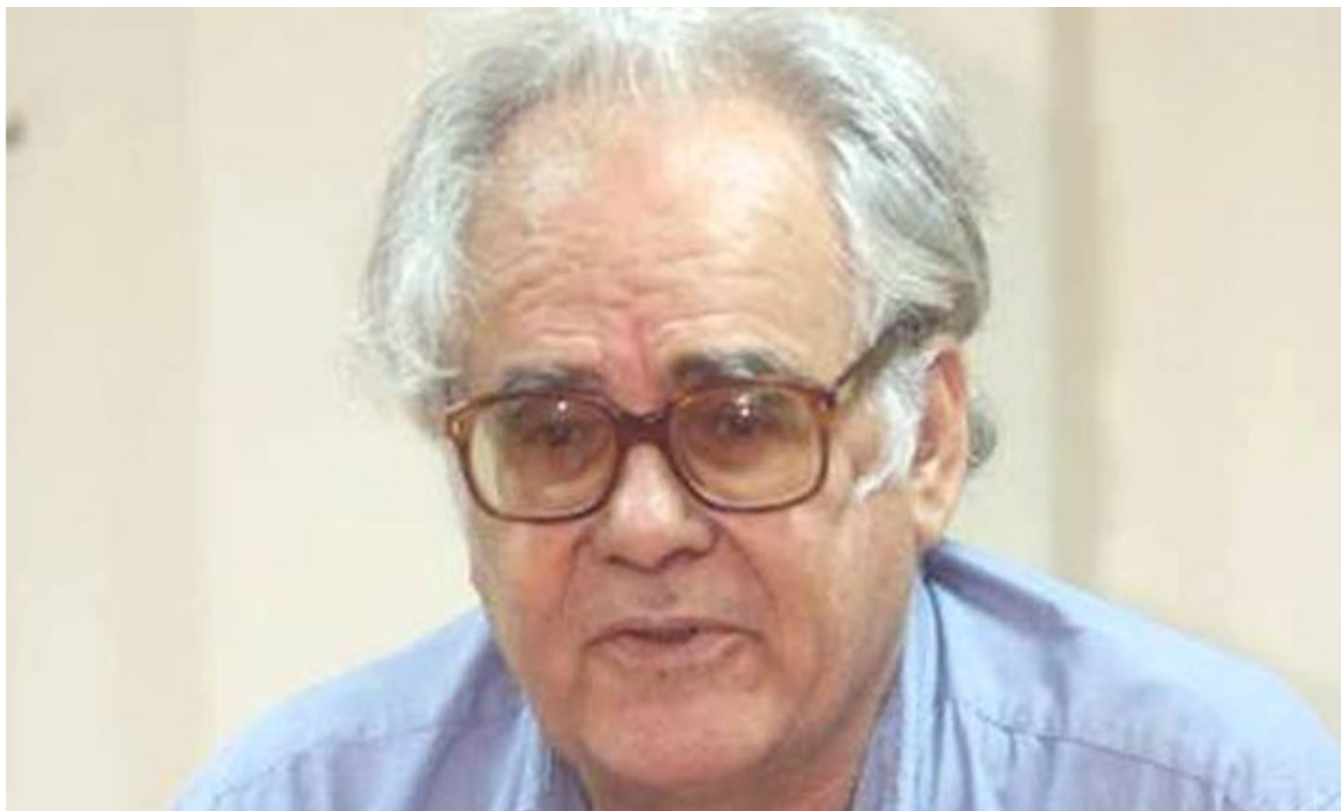

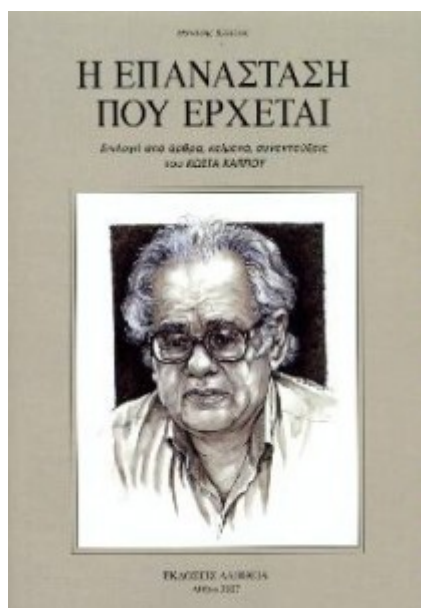

Του **Νίκου Μπογιόπουλου**

«Ονομάζεται Κώστας Κάππος, είναι 37 ετών πατέρας ενός ανήλικου αγοριού. Στις 25 Απριλίου 1968 το απόγευμα συνελήφθη. Κρατήθηκε στη Γενική Ασφάλεια ένα μήνα και μετά οδηγήθηκε στο Διόνυσο. Βασανίστηκε ένα μήνα εκεί και τον ξανάφεραν στην Ασφάλεια Αθηνών, από όπου οδηγήθηκε στη Λέρο. Καμία κατηγορία δεν απαγγέλθηκε εις βάρος του. Κανένας μάρτυρας δεν τον κατάγγειλε για τίποτα. Η δουλειά του ήταν λογιστής. Αρτιμελής, καλοφτιαγμένος, από τη φύση του. Το μόνο που δεν ήξερε ήταν η αντοχή του. Αυτή την δοκίμασε στον Διόνυσο και αργότερα στο Μπογιάτι. Όσοι τον ήξεραν πριν, είδαν ότι τόσο η φυσιογνωμία του, όσο και η διάπλαση του είχαν αλλοιωθεί. Τα βασανιστήρια είχαν αλλοιώσει τη διάπλαση και τη μορφή του. Δεκαέξι βασανιστές, εκτός από εκείνους που έδιναν μόνο ξύλο, όργωσαν κυριολεκτικά το κορμί του. Νοσηρές διάνοιες, σατανικοί εφευρέτες. Τέσσερεις στο Διόνυσο, 12 στο Μπογιάτι. (...) 500 περίπου (οι) ώρες βασανιστηρίων, που συνολικά πέρασε σε μπουντρούμια, φυλακές, στα κρατητήρια και στις απομονώσεις (...).»

(Απόσπασμα από το βιβλίο **«Η Επανάσταση που έρχεται»**,

Επιλογή από άρθρα, κείμενα, συνεντεύξεις του Κώστα Κάππου,
εκδόσεις «Αλήθεια»).

«**Όσο απάνθρωπα** όμως κι αν βασάνισαν τους άλλους, η περίπτωση του Κώστα ήταν η μόνη απ' όσες έχω υπόψη μου κατά την οποία επιχειρήθηκε χωρίς κανένα πρόσχημα η φυσική του εξόντωση: Μετά από μέρες ξύλο, με δεκάδες ανοιχτές πληγές σ' όλο του το σώμα να αιμορραγούν, τον έδεσαν μπρούμυτα πάνω στο κρεβάτι του κελιού με τα χέρια πίσω με χειροπέδες, στοίβαξαν πάνω του ένα σακί τσιμέντο και τον άφησαν να πεθάνει μόνος του μέσα στο κελί, αργά, από ασφυξία – ένας θάνατος παρόμοιος μ' αυτόν του Μεσαίωνα, όταν έβαζαν μια μεγάλη πέτρα πάνω στο στήθος του κρατούμενου και συνέχιζαν να τον ανακρίνουν μέχρι ν' αφήσει την τελευταία του πνοή με συνθλιμμένους τους πνεύμονες. (...) Ο Κώστας έμεινε "αγνοούμενος", "εξαφανισμένος", σχεδόν μέχρι την κατάρρευση του δικτατορικού καθεστώτος. Οι ουλές ψηλά στο μάγουλο του κάτω από τον αριστερό του κρόταφο, που φαίνονται ολοκάθαρα ακόμα και στις πιο πρόσφατες φωτογραφίες του τρεις δεκαετίες αργότερα, είναι από το Μπογιάτι. Το ίδιο άσκημες ήταν κι οι ουλές που δε φαίνονταν, κρυμμένες κάτω απ' τα ρούχα του: Δύο μήνες μετά την απελευθέρωση μας, το Σεπτέμβριο του 1974, μετέφραζα ζωντανά μια συνέντευξη του για τα βασανιστήρια στη χούντα σ' ένα σκανδιναβικό κανάλι, όταν οι δημοσιογράφοι του ζήτησαν να γδυθεί. Το κορμί του ήταν σαν ανάγλυφος γεωφυσικός χάρτης: Λες κι είχαν αφαιρέσει με μαχαίρι κομμάτια σάρκας σε διάφορα σημεία»...

(Η περιγραφή είναι της **Νάντιας Βαλαβάνη**, συγκρατούμενη του Κώστα Κάππου, για τα βασανιστήρια που υπέστη στο Μπογιάτι από τους βασανιστές της χούντας).

Εννιά χρόνια συμπληρώνονται αύριο από τον θάνατο του **Κώστα Κάππου**. Αυτού του μοναδικού ανθρώπου. Που όταν τον ρωτούσαν για τις αντιπάθειές του, αυτός απαντούσε: **«Εγώ δεν αντιπαθώ κανέναν, ούτε τους βασανιστές μου»**. Ο Κάππος δεν εξαργύρωσε ποτέ τα σημάδια του. Ήταν κομμουνιστής. Κανονικός. Στα λόγια και στα έργα. Γι' αυτό και ήταν ένας από εκείνους τους ξεχωριστούς που σημάδεψαν μια ολόκληρη εποχή, μια ολόκληρη γενιά.

Σε ένα δημοσίευμα των «Νέων» (27-28 Οκτωβρίου 2000) ο αείμνηστος **Γιάννης Διακογιάννης** σημείωνε: «Οκτώ χρόνια από τότε που πήρε τη βουλευτική σύνταξη, δίνει χωρίς ποτέ να βαρυγκωμήσει, το μεγαλύτερο τμήμα της στη μακρινή Κούβα και στο ΚΚΕ. Και αν δεν είναι σήμερα ενταγμένος σε αυτό συνεχίζει να το ψηφίζει. Ο κ. Κάππος, τελικώς, αν δεν έδινε τα χρήματα του στη χώρα όπου αγωνίστηκε ο Τσε Γκεβάρα και στο Κομμουνιστικό Κόμμα, αλλά τα έπαιζε στο Χρηματιστήριο, αξιοποιώντας τις οικονομικές του γνώσεις, ίσως με τα 40.000.000 που πρόσφερε από το 1992 (200.000 δρχ. τον μήνα στην Αβάνα και άλλα τόσα στο ΚΚΕ) να ήταν σήμερα πλούσιος».

Στην ίδια εκείνη συνέντευξη είχε ρωτηθεί γιατί συνέχιζε να ενισχύει το ΚΚΕ παρότι δεν

ήταν πια βουλευτής και κοινοβουλευτικός του εκπρόσωπος και είχε πάψει να είναι οργανωμένος σε αυτό μετά την αποχώρησή του και την διαφωνία του με την κυβέρνηση Τζανετάκη: **«...με το ΚΚΕ δεν προσμένεις σε οφίτσια, τιμές και απολαβές. Ε, αυτό δεν είναι και λίγο! Μου αρέσει»**, απαντούσε...

Ο Κάππος δεν έγινε ποτέ πλούσιος με την έννοια των πολιτικών αντιπάλων του. Δεν το είχε ανάγκη: **«... πέρα από τα χρήματα, υπάρχουν οικουμενικές αξίες, υπάρχουν ιδανικά. Οι αστοί ιδεολόγοι, βέβαια δεν καταλαβαίνουν από τέτοια γιατί η ιδεολογία τους χωρίς οικονομική στήριξη είναι ανύπαρκτη»**, έγραφε. Έζησε μαζί με την συντρόφισσά του την Πόπη και τα δυο τους παιδιά, τον Θανάση και την Φωτεινή, σε ένα μικρό τριάρι, στο Γκύζη. Εκεί πέθανε.

Ο Κάππος έζησε και πέθανε όπως έλεγε ο Γληνός: **«Έχουμε μια ιδεολογία με την οποία ή για την οποία πεθαίνουμε»**, απαντούσε ο Κάππος όταν τον ρωτούσαν να σχολιάσει τις θεωρίες για το «τέλος των ιδεολογιών» («Ριζοσπάστης», 2005). Δεν υπήρξε μάχη για την υπεράσπιση των αρχών του, της κομμουνιστικής κοσμοθεωρίας για μια καλύτερη και δικαιότερη κοινωνία, δεν υπήρξε μικρός ή μεγάλος αγώνας για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων των εργαζόμενων που ο Κάππος δεν ήταν εκεί. **«Χαμένοι αγώνες είναι αυτοί που δεν γίνονται»**, έλεγε ο Κάππος.

Ο Κάππος ήταν ένας άνθρωπος που δεν έπαψε μέχρι την τελευταία στιγμή να ψάχνει, να σκέφτεται, να αναζητά απαντήσεις: **«... αν τα φαινόμενα ταυτίζονταν με την ουσία, δεν θα χρειαζόταν καμία επιστήμη»**, επαναλάμβανε μνημονεύοντας τον Μαρξ.

Δεν έχασε ποτέ την εμπιστοσύνη του στον άνθρωπο. **«Δεν υπάρχει αναλλοίωτη ανθρώπινη φύση, έλεγε. Ο άνθρωπος μεταβάλλεται με την αλλαγή των κοινωνικών συνθηκών. Απέναντι στους κήρυκες του ατομικού συμφέροντος υπάρχουν οι άνθρωποι του πνεύματος, οι επαναστάτες, τα μαρξιστικά κόμματα που αγωνίζονται και θυσιάζονται για την ανθρώπινη απελευθέρωση»** έγραφε λίγο πριν το θάνατό του («Ελευθεροτυπία», 2005).

Ο Κάππος ήταν άνθρωπος της δράσης και της σκέψης. Όταν στην Ελλάδα έδιναν και έπαιρναν τα ευρω-πανηγύρια, ο Κάππος εξηγούσε: **«... η κατάσταση για τη χώρα μας θα χειροτερέψει μετά την ένταξη στην ΟΝΕ»** («Νέα», 2000). **«Η Αργεντινή δεν είναι μακριά»**, έγραφε στην ίδια εφημερίδα, ήδη από το 2002.

Ο Κάππος ήταν ένας ολοκληρωμένος άνθρωπος. Εργάτης και διανοούμενος μαζί. Ήταν η ζωντανή διάψευση των θεωριών ότι η ένταξη ενός διανοούμενου στον οργανωμένο αγώνα, στον αγώνα του λαού, στον κομμουνιστικό αγώνα, οδηγεί στην «ισοπέδωση της προσωπικότητας». Η προσωπικότητά του Κάππου και οι ιδιαίτερες αρετές του αναδείχτηκαν μέσα στο συλλογικό αγώνα.

Ευγενικός και ταυτόχρονα απαιτητικός με τους συνεργάτες του. Μελετητής και ταυτόχρονα μαθητής σε κάθε του βήμα. Ακέραιος και συνεπής. Έντιμος Ήταν «κύριος» με κεφαλαίο «Κ». Όλα όσα ειπώθηκαν για τον Κώστα ήταν έτσι. Τίποτα παραπανίσιο. Τίποτα

ψεύτικο. Γιατί ο Κάππος ήταν φτιαγμένος από εκείνη τη σπάνια στόφα που, όπως έλεγε ο Μαγιακόφσκι, φτιάχνονται οι «ανθρώπινοι άνθρωποι». Γιατί ο Κάππος ήταν Κομμουνιστής. **Ήταν τύχη να τον έχεις σύντροφο. Ήταν τιμή να τον έχεις αντίπαλο.**

Όσοι είχαμε την τύχη και την τιμή να τον γνωρίσουμε ποτέ δεν εξηγήσαμε πραγματικά εκείνο που πρόβαλε μπροστά μας ανεπιτήδευτο: Πως γινόταν σε κάποιον σαν αυτόν – ήταν ο Κάππος! – να μην κολλάει επάνω του ούτε ένας κόκκος έπαρσης;

Ο Κώστας Κάππος δεν έπαψε ούτε στιγμή να υπερασπίζεται τις ιδέες του για μια καλύτερη κοινωνία. Το έκανε με κάθε κόστος. Είτε στα κρατητήρια της χούντας, είτε ως βουλευτής του ΚΚΕ από το 1974 μέχρι το 1989, είτε κατόπιν ως μισθοσυντηρητος λογιστής που αρνιόταν να κρατάει τα λογιστικά μεγάλων εταιρειών που «εκμεταλλεύονταν εργάτες».

«Την τιμή δεν την χάνεις ό,τι κι αν πουν οι άλλοι. Την τιμή μόνος σου μπορείς να τη χάσεις, με τα καμώματά σου», συνήθιζε – μνημονεύοντας τον Ζαχαριάδη – να λέει στους φίλους του, χαμογελώντας με κείνο το δικό του χαμόγελο και κοιτώντας τους μέσα από τα χοντρά γυαλιά του. Και είχε ένα ατράνταχτο επιχείρημα για τον λόγο που τον υποχρέωνε να κρατά ψηλά τη σημαία της τιμής και του καθήκοντος: **«Το όνομα “Κάππος” – έλεγε – γράφεται με δύο “Πι”. Το πρώτο ανήκει σ’ εμένα, το δεύτερο ανήκει στους άλλους.....»**

Πηγή: enikos.gr